

25.5.2001

2347/4/00

Ratkaisija: Oikeusasiamies Lauri Lehtimaja

Esittelijä: Esittelijä Jari Pirjola

VASTAUS KANTELUUN KUNNIAKONSULIN TOIMINTAA KOSKEVASSA ASIASSA

1 KANTELU

Arvostelette 22.10.2000 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassanne kantelukirjoituksessa Suomen Ammanin kunniakonsulin menettelyä jordanialaisen miehenne siviilisäätytodistuksen "laillistamiseen" liittyvässä asiassa. Kerrotte, että kunniakonsuli vahvasti maksua vastaan konsulaatin leimalla ja nimikirjoituksellaan todistuksessa olleen Jordanian ulkoasiainministeriön leiman ja virkailijan nimikirjoituksen, vaikka hänellä ei ollut valtuuksia tähän. Tästä oli aiheutunut Teille ylimääräistä vaivaa ja taloudellista menetystä.

Pidätte myös Ulkomaalaisviraston päätöksen ulkomailla tapahtuvaa tiedoksiantomenettelyä epäoikeudenmukaisena, koska koko päätöstä ei virallisesti käännetä englanniksi. Katsotte tämän voivan vaarantaa oleskeluluvan hakijan oikeusturvaa.

2 SELVITYS

Kirjoituksenne johdosta on hankittu selvitystä ulkoasiainministeriöstä. Ulkoasiainministeriö toimitti myös Suomen Damaskoksen suurlähetystön selvityksen. Saatu selvitys oheistetaan tiedoksenne.

3 RATKAISU

Eduskunnan oikeusasiamiehen tulee perustuslain 109 §:n mukaan valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa.

3.1 Ulkoasiainministeriön menettely

Tapahtumatiedot ja kysymykseen tulevat oikeusohjeet käyvät ilmi ulkoasiainministeriön antamasta selvityksestä.

Ulkoasiainministeriö ei ole valtuuttanut Ammanin kunniakonsulia

suorittamaan Jordanian ulkoasiainministeriön virkailijan nimikirjoituksen tai ministeriön leiman varmuksia. Ammanin kunniakonsuli on ulkoasiainministeriön mukaan täten ylittänyt valtuutensa.

Suomen Syyrian suurlähettiläs on keskustellut Ammanin kunniakonsulin kanssa miehenne todistuksen varmistamista koskevasta asiasta. Suurlähetystö on kiinnittänyt kunniakonsulin huomiota tämän toimivallan rajoihin. Kunniakonsuli on luvannut vastedes noudattaa kunniakonsuliohjetta.

Tämän johdosta tyydyn tässä yhteydessä vain kiinnittämään ulkoasiainministeriön huomiota kunniakonsuleiden toiminnan asianmukaiseen ohjeistamiseen sekä heidän toimintansa valvontaan. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota siihen, että kunniakonsulit suorittavat vain sellaisia tehtäviä, joita suorittamaan ulkoasiainministeriö on heidät konsulipalvelulain 33 §:n 3 momentin nojalla valtuuttanut.

3.2

Ulkomaalaisviraston päätösten tiedoksianto

3.2.1

Oikeusohjeita

Ulkomaalaisella on ulkomaalaislain 68 §:n 3 momentin mukaan oikeus saada tieto häntä koskevasta päätöksestä vieraalla kielellä siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Ulkomaalaisasetuksen 32 §:n 2 momentin mukaan Suomen edustusto voi antaa perhesiteen perusteella tehdyn oleskelulupahakemuksen ulkomailla tiedoksi. Asetuksen 31 §:n mukaan tietona päätöksestä pidetään päätöksen tulkitsemista päätöksen saajan äidinkielelle tai kielelle, jota sen saajan voi kohtuudella olettaa ymmärtävän.

Omana kannanottonani totean seuraavan.

Kuten ulkoasiainministeriön selvityksessäkin todetaan, Ulkomaalaisviraston päätöksen tiedoksianto ei edellytä päätöksen virallista kääntämistä, vaan edustusto voi kertoa hakijalle suullisestikin päätöksen pääsisällön eli "tulkita" päätöksen oleskeluluvan hakijalle.

Toisin kuin kantelussanne esitätte, Ulkomaalaisviraston antamaa oleskelulupapäätöstä ei käännetä viran puolesta vieraalle kielelle myöskään silloin, kun tiedoksianto tapahtuu Suomessa. Myös Suomessa päätös tulkitaan saajan äidinkielelle tai sellaiselle kielelle, jota päätöksen saajan voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän.

Katson, että asiassa ei tältä osin ole tullut esiin lainvastaista menettelyä.

3.3

Yhteenveto ja toimenpiteet

Edellä kohdassa 3.1 lausutuilla perusteilla katson Suomen Ammanin kunniakonsulin ylittäneen toimivaltansa vahvistaessaan jordonialaisen miehenne siviilisäätytodistuksen. Tämän johdosta kiinnitän ulkoasiainministeriön huomiota vastaisen varalle kunniakonsuleiden toiminnan asianmukaiseen ohjeistamiseen sekä heidän toimintansa valvontaan. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä vastauksestani ulkoasiainministeriölle. Pyydän, että tämä ratkaisu saatetaan myös Suomen Syyrian suurlähetystön ja Ammanin kunniakonsulin tietoon.

Kirjoituksenne liitteet palautetaan ohessa.